

Uluslararası Okul Öncesi Eğitimi Kongresi

Cumhuriyetin 100. Yılında Okul Öncesi Eğitim

26-28 Ekim 2023

Prof. Dr. Ayla Oktay'ın anısına

8. ULUSLARARASI OKUL ÖNCESİ EĞİTİM KONGRESİ

ÖZET KİTAPÇIĞI

ABSTRACT BOOK

ISBN 978-625-6739-13-0

Zübeyde Hn. Mah. Söğüt Sokak No: 7
İskitler - Altındağ • ANKARA
T: 0312 433 08 93 (pbx) • F: 0312 433 07 92
www.egitenkitap.com • egitenkitap@gmail.com

eğiten kitap
www.eğitenkitap.com

Uluslararası Okul Öncesi Eğitim Kongresi

26 - 28 Ekim 2023

ÖZET KİTAPÇIĞI

ABSTRACT BOOK

Ankara, 2023

eğiten kitap

8.ULUSLARARASI OKUL ÖNCESİ EĞİTİM KONGRESİ

26-28 EKİM 2023

ÖZET KİTAPÇIĞI - ABSTRACT BOOK

Editör:

Doç. Dr. Elif YILMAZ

ISBN

978-625-6739-13-0

© Copyright 2023, Eğiten Kitap Yayıncılık Org. Tic. Ltd. Şti.

Bu kitabın basım, yayın, satış hakları Eğiten Kitap Yayın Organizasyon Ltd. Şti.'ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri fotokopi yoluyla, mekanik, elektronik, manyetik ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz.

Kitabın içeriğinden ve görsellerinden bölüm yazarları sorumludur.

Genel Yayın Koordinatörü,	Özgür DOĞAN
Genel Yayın Yönetmeni,	Aydın TEKİN
Grafik Tasarım,	Eğiten Kitap Dizgi Birimi
Baskı,	Eğiten Matbaacılık
Ankara,	2023
Yayınevi Sertifika No,	47083
Matbaa Sertifika No,	47083

Eğiten Kitap

Zübeyde Hn. Mah. Süzgün Sokak No: 7 İskitler- Altındağ • Ankara

T: 0312 433 08 93 (pbx) • F: 0312 433 07 92

www.egitenkitap.com • egitenkitap@gmail.com

Cumhuriyetin 100. Yılında
Okul Öncesi Eğitim

Prof. Dr. Ayla Oktay'ın anısına

DESTEKLEYEN KURULUŞLAR

8. Uluslararası Okul Öncesi Eğitim Kongresi

26-28 Ekim 2023

Özet Kitapçığı

Abstract Book

Kongre Onursal Başkanı
Prof. Dr. Mehmet GAVGALI, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Rektörü

Kongre Başkanı
Prof. Dr. Münir OKTAY, Eğitim Fakültesi Dekanı

Düzenleme Kurulu Başkanı
Assoc. Prof. Dr. Elif YILMAZ

Düzenleme Kurulu Üyeleri
Assoc. Prof. Dr. Zeynep TEMİZ (KARAMANOĞLU MEHMETBEY UNIVERSITY)
Assoc. Prof. Dr. Aylin YAZICIOĞLU (KARAMANOĞLU MEHMETBEY UNIVERSITY)
Dr. Feyza ÖZKAN YILDIZ (KARAMANOĞLU MEHMETBEY UNIVERSITY)
Dr. Turan GÜLÇİÇEK (KARAMANOĞLU MEHMETBEY UNIVERSITY)
Dr. Gizem TABARU ÖRNEK (KARAMANOĞLU MEHMETBEY UNIVERSITY)
Dr. Hüseyin KOÇ (KARAMANOĞLU MEHMETBEY UNIVERSITY)
Dr. Alper Yusuf KÖROĞLU (KARAMANOĞLU MEHMETBEY UNIVERSITY)
Dr. Özlem YILMAZ DEMİREL (KARAMANOĞLU MEHMETBEY UNIVERSITY)
Dr. Zülal UĞUR ARSLAN (KARAMANOĞLU MEHMETBEY UNIVERSITY)
Assoc. Prof. Dr. Gülçin GÜVEN (MARMARA UNIVERSITY)
Dr. Şenil Ünlü ÇETİN (KIRIKKALE UNIVERSITY)
Dr. Ozan KORKMAZ (KARAMANOĞLU MEHMETBEY UNIVERSITY)
Res. Assist. Sevcan MERCAN ERDOĞAN (KARAMANOĞLU MEHMETBEY UNIVERSITY)
Researcher Taha GEMİCİ (KARAMANOĞLU MEHMETBEY UNIVERSITY)

Kongre Sekreteryası
Dr. Feyza ÖZKAN YILDIZ
Dr. Turan GÜLÇİÇEK
Res. Assist. Sevcan MERCAN
Researcher Taha GEMİCİ

© Copyright 2023, Eğiten Kitap Yayıncılık Org. Tic. Ltd. Şti

Bilim Kurulu

Prof. Dr. Abdülkadir KABADAYI (NECMETTİN ERBAKAN UNIVERSITY)
Prof. Dr. Adalet KANDIR (GAZİ UNIVERSITY)
Prof. Dr. Arzu ÖZYÜREK (KARABÜK UNIVERSTIY)
Prof. Dr. Asiye İVRENDİ (PAMUKKALE UNIVERSITY)
Prof. Dr. Ayperi DİKİCİ SIĞIRTMAÇ (ÇUKUROVA UNIVERSITY)
Prof. Dr. Ayşe Güler KÜÇÜKTURAN (BAŞKENT UNIVERSITY)
Prof. Dr. Belma TUĞRUL (İSTANBUL AYDIN UNIVERSİTY)
Prof. Dr. Berrin AKMAN (HACETTEPE UNIVERSITY)
Prof. Dr. Burcu ÖZDEMİR BECEREN (ÇANAKKALE ON SEKİZ MART UNIVERSITY)
Prof. Dr. Carina SOLEDAD GONZÁLEZ (UNIVERSITY OF LA LAGUNA)
Prof. Dr. Çağla GÜR (ULUSLARARASI KIBRIS UNIVERSITY)
Prof. Dr. Dilek ACER ÇAKAR (ANKARA UNIVERSITY)
Prof. Dr. Durmuş ASLAN (ÇUKUROVA UNIVERSITY)
Prof. Dr. Ebru AKTAN ACAR (ÇANAKKALE ON SEKİZ MART UNIVERSITY)
Prof. Dr. Ebru ERSAY (GAZİ UNIVERSITY)
Prof. Dr. Ebru Hasibe TANJU ASLIŞEN (ANKARA HACI BAYRAM VELİ UNIVERSITY)
Prof. Dr. Elif ÇELEBİ ÖNCÜ (KOCAELİ UNIVERSITY)
Prof. Dr. Elif Yeşim ÜSTÜN (İSTANBUL AYDIN UNIVERSITY)
Prof. Dr. Emel ARSLAN (NECMETTİN ERBAKAN UNIVERSITY)
Prof. Dr. Esra DERELİ (ESKİŞEHİR OSMANGAZİ UNIVERSITY)
Prof. Dr. Esra ÖMEROĞLU (GAZİ UNIVERSITY)
Prof. Dr. Fatma AĞGÜL YALÇIN (AĞRI İBRAHİM ÇEÇEN UNIVERSITY)
Prof. Dr. Fatma ALİSİNANOĞLU (GAZİ UNIVERSITY)
Prof. Dr. Fatma Çağlayan DİNÇER (HASAN KALYONCU UNIVERSITY)
Prof. Dr. Fatma ÇALIŞANDEMİR (MEHMET AKİF ERSOY UNIVERSITY)
Prof. Dr. Fatma TEZEL ŞAHİN (GAZİ UNIVERSITY)
Prof. Dr. Feyza TANTEKİN ERDEN (ORTA DOĞU TEKNİK UNIVERSITY)
Prof. Dr. Filiz ERBAY (İSTANBUL AYDIN UNIVERSITY)
Prof. Dr. Fulya TEMEL (GAZİ UNIVERSITY)
Prof. Dr. Gökhan DUMAN (GAZİ UNIVERSITY)
Prof. Dr. Gülden UYANIK (MARMARA UNIVERSITY)
Prof. Dr. Handan Asude BAŞAL (BURSA ULUDAĞ UNIVERSITY)
Prof. Dr. Hatice BEKİR (GAZİ UNIVERSITY)
Prof. Dr. Havise ÇAKMAK GÜLEÇ (ÇANAKKALE 18 MART UNIVERSITY)
Prof. Dr. Hülya GÜLAY OGELMAN (SİNOP UNIVERSITY)
Prof. Dr. İlkay ULUTAŞ (GAZİ UNIVERSITY)
Prof. Dr. Kezban TEPELİ (SELÇUK UNIVERSITY)
Prof. Dr. Mesude ATAY (BAŞKENT UNIVERSITY)
Prof. Dr. Münevver CAN YAŞAR (ALANYA ALAADDİN KEYKUBAT UNIVERSITY)
Prof. Dr. Neslihan AVCI (GAZİ UNIVERSITY)
Prof. Dr. Nesrin IŞIKOĞLU (PAMUKKALE UNIVERSITY)
Prof. Dr. Nilgün SARP (FINAL INTERNATIONAL UNIVERSITY)
Prof. Dr. Nilüfer DARICA (HASAN KALYONCU UNIVERSITY)
Prof. Dr. Oğuz Serdar KESİCİOĞLU (GİRESUN UNIVERSITY)
Prof. Dr. Ozana URAL (MARMARA UNIVERSITY)
Prof. Dr. Özcan DOĞAN (HACETTEPE UNIVERSITY)
Prof. Dr. Perihan ÜNÜVAR (BURDUR MEHMET AKİF ERSOY UNIVERSITY)
Prof. Dr. Ramazan ARI (KONYA FOOD AND AGRICULTURE UNIVERSITY)
Prof. Dr. Refika OLGAN (ORTA DOĞU TEKNİK UNIVERSITY)
Prof. Dr. Rengin ZEMBAT (MALTEPE UNIVERSITY)

Prof. Dr. Sema SOYDAN (NECMETTİN ERBAKAN UNIVERSITY)
Prof. Dr. Serap ERDOĞAN (ANADOLU UNIVERSITY)
Prof. Dr. Serdal SEVEN (İSTANBUL CERRAHPAŞA UNIVERSITY)
Prof. Dr. Sibel Çiğdem GÜNEYSU (BAŞKENT UNIVERSITY)
Prof. Dr. Suat KOL (SAKARYA UNIVERSITY)
Prof. Dr. Şükran KILIÇ (AKSARAY UNIVERSITY)
Prof. Dr. Tülin GÜLER YILDIZ (HACETTEPE UNIVERSITY)
Prof. Dr. Yasemin AYDOĞAN (GAZİ UNIVERSITY)
Prof. Dr. Yaşare AKTAŞ ARNAS (HASAN KALYONCU UNIVERSITY)
Prof. Dr. Yeşim FAZLIOĞLU (TRAKYA UNIVERSITY)
Prof. Dr. Zeliha YAZICI (AKDENİZ UNIVERSITY)
Prof. Dr. Zeynep KURTULMUŞ (GAZİ UNIVERSITY)
Assoc. Prof. Dr. Abdulhamit KARADEMİR (MUŞ ALPARSLAN UNIVERSITY)
Assoc. Prof. Dr. Ahmet Sami KONCA (ERCİYES UNIVERSITY)
Assoc. Prof. Dr. Ali İbrahim CAN GÖZÜM (KAFKAS UNIVERSITY)
Assoc. Prof. Dr. Atiye ADAK ÖZDEMİR (PAMUKKALE UNIVERSITY)
Assoc. Prof. Dr. Ayhan BABAROĞLU (HİTİT UNIVERSITY)
Assoc. Prof. Dr. Aysel ÇOBAN (HACETTEPE UNIVERSITY)
Assoc. Prof. Dr. Aysel TÜFEKCİ (GAZİ UNIVERSITY)
Assoc. Prof. Dr. Aysun GÜROL (İSTANBUL OKAN UNIVERSITY)
Assoc. Prof. Dr. Ayşe ÖZTÜRK SAMUR (AYDIN ADNAN MENDERES UNIVERSITY)
Assoc. Prof. Dr. Azize UMMANEL (EUROPEAN UNIVERSITY OF LEFKE)
Assoc. Prof. Dr. Banu USLU (ALAADDİN KEYKUBAT UNIVERSITY)
Assoc. Prof. Dr. Bengü TÜRKOĞLU (NECMETTİN ERBAKAN UNIVERSITY)
Assoc. Prof. Dr. Burcu GEZER ŞEN (İNÖNÜ UNIVERSITY)
Assoc. Prof. Dr. Canan YILDIZ ÇİÇEKLER (NECMETTİN ERBAKAN UNIVERSITY)
Assoc. Prof. Dr. Devlet ALAKOÇ (SELÇUK UNIVERSITY)
Assoc. Prof. Dr. Dilan BAYINDIR (BALIKESİR UNIVERSITY)
Assoc. Prof. Dr. Eda YAZGIN (EASTERN MEDITERRANEAN UNIVERSITY)
Assoc. Prof. Dr. Ege AKGÜN (ANKARA UNIVERSITY)
Assoc. Prof. Dr. Elif KARSLI ÇALAMAK (ORTA DOĞU TEKNİK UNIVERSITY)
Assoc. Prof. Dr. Elif ÖZTÜRK (GİRESUN UNIVERSITY)
Assoc. Prof. Dr. Emel TOK (PAMUKKALE UNIVERSITY)
Assoc. Prof. Dr. Emine YILMAZ BOLAT (MERSİN UNIVERSITY)
Assoc. Prof. Dr. Ersoy ERDEMİR (BOĞAZİÇİ UNIVERSITY)
Assoc. Prof. Dr. Ezgi AKŞİN YAVUZ (TRAKYA UNIVERSITY)
Assoc. Prof. Dr. Fatma Elif KILINÇ (ANKARA YILDIRIM BEYAZIT UNIVERSITY)
Assoc. Prof. Dr. Fatma Nilgün CEVHER KALBURAN (PAMUKKALE UNIVERSITY)
Assoc. Prof. Dr. Ferda BEDEL (ÇANAKKALE ON SEKİZ MART UNIVERSITY)
Assoc. Prof. Dr. Filiz ELMALI (FIRAT UNIVERSITY)
Assoc. Prof. Dr. Gökhan KAYILI (SELÇUK UNIVERSITY)
Assoc. Prof. Dr. Gönül ŞENER (MUNZUR UNIVERSITY)
Assoc. Prof. Dr. Gözde İNAL (AYDIN ADNAN MENDERES UNIVERSITY)
Assoc. Prof. Dr. Gülhan GÜVEN (GAZİ UNIVERSITY)
Assoc. Prof. Dr. Güneş SALI (YOZGAT BOZOK UNIVERSITY)
Assoc. Prof. Dr. Hamdamova Mahzuna TURSUNOVNA (TASHKENT STATE PEDAGOGICAL UNIVERSITY)
Assoc. Prof. Dr. Hasibe Özlen DEMİRCAN (ORTA DOĞU TEKNİK UNIVERSITY)
Assoc. Prof. Dr. İkbal Tuba ŞAHİN SAK (VAN YÜZÜNCÜ YIL UNIVERSITY)
Assoc. Prof. Dr. İsa KAYA (FATİH SULTAN MEHMET VAKIF UNIVERSITY)
Assoc. Prof. Dr. Kazım BİBER (BALIKESİR UNIVERSITY)

Okul Öncesi Dönemde Görsel Okuma Becerisi

Hüzeyme Beyza Kahraman[1], Elif Çelebi Öncü[1]
[1]*Kocaeli Üniversitesi*

Bildiri No: 146 - Bildiri Sunum Şekli: Sözlü Bildiri

"Görsel okuryazarlık", "okuma" ve "yazma" eylemlerini içinde barındırmaktadır. Başka bir anlatımla söylenecek olursa görsel okuryazarlık, anlama süreci (okuma) ve anlatma sürecini (yazma) bir arada içermektedir. Görsel okuryazarlık kavramının uzmanlar tarafından birçok tanımı yapılmaktadır. Bu tanımlarda geçmişten günümüze kadar bazı değişiklikler yapılmıştır. "Görsel okuryazarlığın" içeriğinin genişleyerek ilerlediği görülmektedir. "Örneğin önceleri "görsel okuma" kavramı sadece bir anlama becerisi (okuma) olarak ele alınırken daha sonraları "görsel okuryazarlık" kavramı ile anlama becerisinin yanına anlatma becerisi de eklenmiş olunmaktadır." (Şakiroğlu, 2021).

Görsel okuryazarlık, adı üstünde bir okuryazarlık türüdür. Ülkemiz eğitim programında, görsel okuma ve görsel sunu öğrenme alanı başlığıyla yer almaktadır (2005, MEB).

Görsel okuma; şekilleri, sembolleri, resimleri, grafikleri, tabloları, beden dilini, doğa ve sosyal olayları anlamak ve yorumlamaktır. Petterson (1993) 'a göre görsel okuma; bilgi davranış ve dikkate değer yeteneklerin öğrenilip, öğretilebildiği ve değişik görsel biçimlerde iletişim becerilerini arttırmaya yönelik bir süreçtir. Uluslararası Görsel Okuryazarlık Derneği görsel okumanın öğrenilmiş bir yetenek olduğunu vurgulamaktadır. Bir olayın ortaya çıkış şeklini tabiatın kendi kanunları içerisinde ele alıp sebep sonuç ilişkilerini fark edebilmek de görsel okumanın bir başka tanımı olarak göze çarpmaktadır. (2004, Güleryüz).

İnsan beyninde kelimelere kıyasla görseller, 60.000 kat daha hızlı bir şekilde işlenmektedir. (Feinstein, Hagerty, 1994). Ayrıca görsel okurluğun okuma yazma ve aritmetik ile aynı kulvarda önemli dördüncü bir beceri olduğu düşünülmektedir.

Öğrendiklerimizi hatırlama konusunda duyulara bakıldığında, duyduklarımızın yüzde 11'ini, kokladıklarımızın yüzde 3'ünü, tattıklarımızın yüzde 1'ini, dokunduklarımızın yüzde 2'sini hatırladığımız bilinmektedir. (Rosenblum, Stolovitch). Dale'in yaşantı konisine bakıldığında ise görme duyusunun önemi bir kez daha anlaşılabilmektedir.

Görsel okumanın önemini araştırmacılar şu şekilde ele almışlardır:

1. Beyindeki sağ yarım küreyi kullanması gerektiği için öğrenme sürecine beyindeki sağ ve sol yarım küreleri katar. Dolayısıyla öğrenme faaliyetlerinde bütünsel düşünmeyi gerçekleştirir.

2. Beyindeki sol yarım küreye ait soyut izlenimleri; somut bir hale getirerek öğrenmeyi kolaylaştırır.

3. Benzer düşüncelere, çeşitli işleme becerileri kazandırarak farklı bakış açıları edindirir.

4. Çevresindeki doğal ve doğal olmayan unsurlardan etkilenerek bağımsız karar alamayan bireyler yerine; kendi başına karar alabilen, etrafındaki görselleri okuyup kavrayabilen bireyler yetişmesini sağlar. (Şakiroğlu, 2021).

Görsel okuma ile ilgili çalışmalar incelendiğinde küçük yaş grubuna ait çalışmaların oldukça az olduğu görülmektedir. Ancak yapılan bazı araştırmalar göstermiştir ki küçük yaş grubunun bu alanda geliştirilmesi olasıdır (Temel, Kaynak, Paslı, 2016). Ayrıca erken çocukluk döneminde yapılan görsel okuma

becerilerine ilişkin çalışmalardan çocukların keyif aldığı bilinmektedir. Yapılan bazı araştırmalarda ise yüksek lisans ve doktora tezlerinde bu alanda örneklem grubu olarak okul öncesi dönemin hiç bulunmadığı görülmektedir. Unutmamak gerekir ki görsel algı becerisi için kritik dönem yine erken çocukluk dönemidir. Erken çocukluk döneminde gelişen beceriler dokuz yaşına kadar iyice olgunlaşır ve on bir-on iki yaş civarında yetişkin seviyesine uzanır (Altınkaynak 2019). Bu araştırmada okul öncesi eğitimi alan 5 yaş çocuklarının görsel okuma becerilerini gözlemleme ve inceleme amaçlanmaktadır. Araştırma, nitel araştırma yöntemi kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Katılımcı gözlemi ve yarı yapılandırılmış mülakatlar, verilerin toplanmasında kullanılan temel yöntemlerdir.

Araştırmadan elde edilen bulgular incelendiğinde; çocukların görsel okuma ve yorumlama becerilerinde gözle görülür farklılıklar olduğu tespit edilmiştir. Bu araştırma ile okul öncesi dönemde görsel okuma becerilerinin çeşitli uygulamalar ile geliştirilebilmesine yönelik bulgu ortaya konmakla birlikte bu konuya ilişkin daha derinlemesine çalışmalar yapılmasına zemin hazırlamak mümkün olabilecektir.

Anahtar Kelimeler: okul öncesi dönem, görsel okuma, görsel yorumlama